

RUBINFALVI MIHÁLY, A KULCSKIRÁLY 88 ÉVESEN IS SZIVAROZIK, ÉS RAJONG A FOCIÉRT

Két pusziért nyitotta ki a trezort

Rubinfalvi Mihály Szeged közismert polgára. Sokan csak úgy emlegetik: a kulcskirály. Kevés az olyan háztartás, amelyben ne lenne legalább egy általa másolt kulcs. Misi bácsi 88 évesen rendszeresen dolgozik, sétál a belvárosban, nézi a focimeccseket, gondozza a virágait, és naponta több szivart is elszív.

Emlékszem, általános iskolás koromban elveszítettem a lakáskulcsot. Édesanyám elküldött a Fekete Sas utcába, hogy másoltassak magamnak újabbat *Rubinfalvi Mihálynál*, a kulcskirálynál. Tátott szájjal várakoztam a régiségek között, vártam, amíg Misi bácsi elkészítette számomra az új kulcsot. Utána évekig rohagáltam a Madách Imre Általános Iskola udvarán úgy, hogy nyakamban lógott a Rubinfalvi felirattal ellátott kulcs.

Misi bácsi mind a mai napig dolgozik. Nyolcvannyolc évesen is rendszeresen bejár a műhelybe, délutánonként ő tartja a frontot. A számomra oly varázslatos boltban beszélgettünk vele.

A varázslatos műhely

– 1939. november 15-én kezdtem el iparsegédként dolgozni. A jelenlegi műhelyben, a Fekete Sas utca 20. szám alatt 45 éve tevékenykedem. Véletlenül csöppentem bele a szakmába, a családban ennek nem volt hagyománya. Amikor visszatértem a frontról, akkor a MÉH-telepen több kiselejtezett páncélszekrényt találtam. Ezeken kezdtem el gyakorolni. A későbbiekben az ország számos pontján nyitottam ki „mackókat”, és mind a mai napig hívnak, ha baj van. Mi a munkám titka? A türelem. Előfordult, hogy órákig ültem a páncélszekrény előtt. Egyszer az egyik szegedi klinikán elvesztett a szekrény kulcsa. Délután öt után néhány perccel ültem le, és reggel négy órakor álltam fel. Kinyitottam. Egyszer sem használtam fűrőt, nem akartam kárt okozni. Ezért is lettem ismert, hívtak ezután rengeteg

Rubinfalvi Mihály ma is dolgozik műhelyében

FOTÓ: GYENES KÁLMÁN

helyre. Sokszor segítettem olyan embereknek, akik nem tudtak volna fizetni. Egyszer egy fiatal tanuló lány bezárt egy trezort. Nem tudta, hogy hova tette a kulcsot. Több ezer forintot kellett volna fizetnie. A főnöke azt mondta, neki kell rendeznie a számlát. Szegény nagyon megrémült. A végén két pusztát kértem a munkáért, nem fogadtam el tőle semmit.

Az elmaradhatatlan szivar

Rubinfalvi Mihály a Belvárosban él. Nap mint nap találkozhatunk

vele, sokat sétál a Kárász utcán, ha pedig jó idő van, órákat üldögél a Széchenyi téren. Mindig szivarozik.

– Róth lakatosnál voltam inas. Egy pincében dolgoztam nála, még petróleumlámpával világítottunk. A szakmát igazán nem tudtam tőle megtanulni, nem foglalkozott velem. Egyetlen dologra, a szivarozásra tanított meg. Naponta annyit szívok, amennyi jólesik. Lehet eső, hideg, akkor is rágyújtok. A műhelyben azonban nem! Hatvanöt éve hódolok ennek a szenvedélyemnek. Egyik kedvenc időtöltésem.

Virágok és a foci

Misi bácsi imádja a virágokat. Lakásának udvarában gondozza a növényeket, tiszta virág az egész kertje. Másik nagy szerelme a foci. Meccsre járó ember volt. Nem rendeztek nélküle Szegeden futballmérkőzést.

– Most össze is voltam kint a Széchenyi-pályán. De nem vártam meg a végét, nem tetszett a meccs. Mindig is Szeged-szurkoló voltam. Az 1950-es években az akkori CSLSZ-előnököknek mondtam, hogy adjon nekem éves bérletet. Elküldött, nem adott. Mondtam neki, hogy akkor

Fő az egészség

Misi bácsi nem semmi figura. Szomszédom, így mindennap találkozom vele. Évekkel ezelőtt otthon várta a kéményseprőket. Reggeltől délig üldögélt. Természetesen a megadott utolsó pillanatban érkeztek meg. Boszús volt. Szentségtelt rendesen. Nagy lendülettel indult el otthonról. „Nem érek oda az infúzióra, amit kapnom kell. Jól megvárakoztattak!” Dűnyögte a bajsza alatt. Közben pedig a szivar ott lógott a szájában...

engem ne hívjon, ha gondja van a páncélszekrényvel. Két nap múlva már ott volt a kezemben a belépő. Kedvenc magyar csapatom az MTK, örültem annak, hogy a múlt héten legyőzték a Fradit. Külföldön az Arsenal játéka tetszik. Szerencsére a sportcsatornán rengeteg meccs van, így sokat nézhetek. Kedden este az agyvérzés kerülgetett a Bayern–Chelsea BL-mérkőzés végén, azt hittem, hogy a németek ledolgozzák a hátrányukat. Kezdttem izgulni. Szerencsére még időben véget ért a találkozó.

Fia viszi tovább a szakmát

Rubinfalvinak két gyermeke van. Egy lánya és egy fia. Utóbbi viszi tovább a szakmát, teszi továbbra is híressé a Szegeden a minőséget jelentő vezetéknevet.

– Fiammal közösen üzemeltetjük a műhelyt. Négy unokám van, mind leány. Barátaim már nincsenek. Egyedül Debrecenben van egy régi cimborám, de ő már beteg. El akartam menni hozzá, de lebeszélte róla. Valamikor a Csillagban volt őrnagy. A többiek már meghaltak, így sokszor üldögélek magányosan, egyedül maradtam a korosztályomból. Nem vagyok már mai gyerek, a lényeg, hogy jól érzem magam a bőrömben, és bejárhatok dolgozni.

SÜLI RÓBERT

PODMANICZKY SZILÁRD

Huszonnégy évszak

(tavaszi napló)

Lefényképeztem az égboltot. Semmi más nem látszott rajta, csak a kék ég, és a kép jobb oldalán egy függőlegesen szétmálló kondenzcsík. Az utasok nyoma. Aztán lefotóztam a csupasz eget, kondenzcsík nélkül. **Egyenletesen kék**, nincs mélysége, magassága, a fénykép egy kék lap lett. Ha kivesszem a mellzsebemből, és fölmutatom valakinek, talán van némi esélyem, hogy azt gondolja, futballbíró vagyok. Ha nem, arra jobb nem is gondolni.

Mostanában ételeket fényképezek. Főleg spagettit. És főleg közlőről. A spagetti olyan közlőről, mint valami elektromos hálózat földelt vezetékeivel, bonyolult idegrendszer, amihez nagyon sok tesztát kell enni, hogy megnyugtasson. Kedvencem még a sárgaborsó-főzelék két szelet stefániával. És közlőről, hogy azt hiszed, hogy a sivatagban vagy, eltévedtél, és az éhségtől már mindenütt tojással töltött stefániaszeleteket látsz. Soha nem látjuk közlőről az ételt. Ha néha véletlenül le-lefejelünk egy tőgypörköltet, az azért nem ugyanaz, mint szándékosan közlőről megfigyelni egy eledelt. Kinek van erre ideje? Senkinek, ezért írom le. Vagy láttak-e már hagymás rostélyost tíz centiről? Még az illata is más. De van egy különösen izgalmas étel, amit közlőről megfigyelni maga a **látványfejlesztés**. Ez pedig a tojásos krumpli. Nagyon egyszerű, nagyon tápláló étel, ennek ellenére nyugodtan megköszönhetjük. Megsütjük a kisebb kockákra vágott krumplit, amit előtte érdemes kiszáritani a konyharuhán, így gyorsabban és puhábbra sül. Leöntjük a krumpliról a java olajat, és ráöntjük az elkevert tojást. Megszojrujuk pirospaprikával, és kész. Mielőtt megesszük, jól nézzük meg közlőről. Egy olyan világot találunk ezen az ételminiatűrön, ahol talán mi is boldogabban élhetnénk.

Az ételek után betont kezdtem fotózni, mert az ételfotózásnak megvan az a rossz mellékterméke, hogy folyton nassol az ember, végül akkorára dagadnak a pampuskái, hogy nem bírja szeméhez emelni a fényképezőgépet. A beton fotózása sokkal fáradságosabb

feladat, mint az ételfotózás. **A beton** nem adja magát olyan könnyen, mintái elnagyoltabbak, esetlegesebbek, s a jól felismerhető korrozíonyomok nem hagynak elszakadni a valóságtól. Folyton az jár a fejedben, hogy ez bizony beton. És semmi más. Viszont ideje fölfigyelni a betonok repedéseire, amik már önmagukban metaforikusak. Tehát a betonfotózás szátkutájából kivezető út a betonrepedés-fotózás. Néha egész alakok kirajzolódnak, mintha a nagy erővel zuhanó furcsa test vájná magának örök nyomdokul. De láttam már egész országtérképet betonkoszorún. Jóllehet, minden ember saját országának térképét ismeri fel először, de próbát tettem, vajon ha lehunom a szemem, milyen országok térképét látom magam előtt. Magyarországot most nem említem. Látom Bulgáriát, Romániát, Ausztriát, Csehszlovákiát (kicsit frissíteni kéne a térképállományt), viszont látom Szlovéniát, Svájcot, Lengyelországot, Nagy-Britanniát (naná!), Franciaországot, Portugáliát, Andorrát (azt mondjuk nem nehéz), látom Indiát, Japánt, Nepált, Mongóliát, Ausztráliát, Új-Zélandot, Amerikát, Chilét, Brazíliát, Kubát, az afrikai országok közül csak Egyiptomot, esetleg Madagaszkárt. Arab ország nincs előttem. Szóval, van esélye a betonnak, hogy maradandót hozzon létre.

A következő nagy állomás a **gyümölcsfotózás**, közlőről, persze. Egy narancs enyhén bordázott oldala. Egy kivi pókhasra emlékeztető szőrös felszíne. Egy banán sima és sárga útvonala. Egy dió öreges csontozata. A szőlőben a gömbök sokasága, a fűrtyszerűség, pontosabban a fűrtősség az, ami a habzsolás ingerét kiváltja. Aztán egy zöld, foltos alma, vagy sárga és piros cirmos. És mindennek van illata.

Régen ilyenkor már mindig a horgászatot járt az eszem, hogy legyen már **vége a csukatilalomnak**. Most meg semmi, ki se váltottam az engedélyt. Az idén nem lesz időm rá. Még kimondani is lehetetlen, nem lesz időm horgászni. Pedig ugyanazt jelenti, mégis olyan, mintha azt mondanám, ebben az évben nem nézek a napra. Vagy nem mosok kezét.

Abbahagytam az angoltanulást. Itthon semmi készletetést nem érzek rá. Nem beszélek angolul senkivel. Nem gondolkodom angolul. És azt

sem érzem, hogy korunk kihívása a nyelvtudás. Már aki ilyen elképzelések szerint akar élni. A fölgyorsult világban. Toposz, de tényleg gyors. Gyors és üres, mert a forgástól **kicentrifugáz** magából mindent. A pörgés következménye a centrifugális erő, amely arra való, hogy elveszítsd lábad alól a talajt. És ha egyszer beszálpsz, és pörögssz velük, amíg ki nem csavarnak, és ki nem köpnek szárazan a világba, addig bent vagy, és egy vagy velük. Lehetőség még: az elején üzemi balesetben elhunyni. De ahhoz, hogy időben és viszonylag kevés sérüléssel kiszállhass, egy buddhista ember türelmére, figyelmére és önismereti gyakorlataira van szükség. De ha mégis sikerül viszonylag jól kijönni belőle, a legnehezebb a magányt elviselni, és azt a gondolatot, hogy milyen jól megvagy a világ nélkül, s hogy ez a hatalmas biomindenség micsoda félreértés áldozata, egy elhagyott, haszontalan potencia. Aztán a szimbólumok és a metaforák világa következik, amik belakják majd a gondolatokat, az időt, a véletlent, s lassan láthatóvá válik egy saját értelmedre hangzó világ, és olyan egyszerű társaid lesznek, mint a fű, a fa és az állatok. Nincs verseny a világban. Az a fa nő magasabbra, amelyiket magasabbnak látod.

Nem az angolt felejtettem el, a beszéd értelmét nem találom.

A beszéd értelme nélkül olvasni is lehetetlen. Olyan ritka, hogy értem, miről beszél egy könyv. Még a megjelenés előtt olvastam egy orosz író könyvét, novellákat, elbeszéléseket. Őt értettem. Kortársak vagyunk, őt Viktor Pelevinnek hívják, és érdekes módon a fordításon keresztül is átjön, amiről beszél. **A beszédmag**. Valami centrum, ahonnan kiszól. Látom, hogy ott van bent, ezáltal az én helyem is világos lesz, és beszélni kezdünk. Pedig soha, egyetlen szót nem fogunk váltani, ez több mint biztos. De magyar íróval se. Nem látom a beszédmagot, csak kivételes esetben. A történelem súlyos és személyes élményeiről beszélnek. De ezek dokumentumok, és nem művészet. Csúnyán össze van ez keverve. Mostanra el lett felejtve az irodalmat művészetként olvasni, írni. A mai irodalom nyelve nem formanyelv, nem művészyelv, nem varázsvelv, hanem dokumentarista köznyelv. Pont olyan, mintha egy festőn a ház alaprajzát, a figurán a biológiai funkciókat kérnék számon. Pedig csak a víziók, a látomások és az emóciók számítanak. A többi hamu és politika.